



Advies

nummer 2013 Z-11

18 september 2013

Klacht betreffende de begeleiding van een leerling met een cluster-4 indicatie en gedragsproblemen die met autisme zouden samenhangen.

Het onderwijzend personeel heeft de leerling niet de juiste zorg kunnen bieden. Het verblijf op school werd van een hele schooldag teruggebracht naar ongeveer 3 uur per dag. Volgens klagers is de begeleiding die de leerling heeft gehad, tekortgeschoten. Er is meermalen geweld tegen hem gebruikt. Er was geen handelingsplan. Structuur en regelmaat zijn de leerling niet geboden. Hij werd tot agressief gedrag gebracht. De ouders mochten van de directie geen contact hebben met functionarissen van school. Het is duister wat er met het geld dat school voor de leerling heeft ontvangen, is gebeurd.

De Commissie verklaar de klacht deels gegrond en deels ongegrond.

Naar aanleiding van de klacht van de heer K1 en mevrouw K2, ouders van de minderjarige L, gewezen leerling van een school voor speciaal basisonderwijs te P, die door de Stichting X in stand wordt gehouden,

tegen: de directie van school

heeft de Landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs (de Commissie) het volgende advies uitgebracht aan de Stichting X:

1. Het verloop van de procedure

Voor de loop van het geding verwijst de Commissie naar de volgende stukken, waarvan de inhoud als hier ingevoegd is te beschouwen:

- het door de ouders ingediende klaagschrift van 7 maart 2013 met producties,
- het door de ouders ingevulde vragenformulier van 14 mei 2013,
- het door mevrouw mr. J.J.M. Sibon namens de school ingediende verweerschrift van 11 juni 2013.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden op 18 september 2013 te Eindhoven.

2. De klacht

2.1 Blijkens de inhoud van de overgelegde stukken en hetgeen ter zitting is verklaard, luidt de klacht als volgt:

De begeleiding die L heeft gehad, is tekortgeschoten. Er is meermalen geweld tegen hem gebruikt. Er was geen handelingsplan. Structuur en regelmaat zijn L niet geboden. Hij werd tot agressief gedrag gebracht. De ouders mochten van de directie geen contact hebben met functionarissen van school. Het is duister wat er met het geld dat school voor L heeft ontvangen, is gebeurd.

2.2 De ouders hebben het volgende aan hun klacht ten grondslag gelegd:

L, geboren op 12 februari 2005, is met een cluster-4 indicatie met ingang van 17 mei 2011 op school geplaatst wegens gedragsproblemen die met autisme zouden samenhangen. Reeds spoedig bleek het onderwijzend personeel L niet de juiste zorg te kunnen bieden. Het verblijf op school werd van een hele schooldag teruggebracht naar ongeveer 3 uur per dag. De begeleiding op school van L (1 op 1) werd vrijwel geheel verzorgd door de Y zorginstelling, die door de ouders zelf was ingeschakeld.

Voor de ouders was de vaste contactpersoon met school mevrouw C, psychologe.

Uit een observatie van het Centrum voor Consultatie en Expertise (CCE) werd duidelijk dat er geen plan van aanpak voor L was op school en dat er verkeerdt met L werd omgegaan.

Er werd voortdurend op L ingeprept en hij werd veelvuldig aan zijn arm meegetrokken. Tegen dat laatste kon L helemaal niet. Hij had daarmee een traumatische ervaring opgelopen op een vorige school.

Ondanks aandringen van de ouders is dat bij de arm pakken doorgegaan, wat bij L agressie opwekte, die vervolgens L werd verweten.

Wat de ouders heeft gestoken is, dat mevrouw C, hun contactpersoon op school, door de directie de mond werd gesnoerd. Zij mocht op enig moment niet meer bij L in de klas komen kijken en ook niet meer bij gesprekken aanwezig zijn.

Op 20 februari 2013 werd aan de ouders telefonisch bericht door de leerkracht, dat L zeer onrustig gedrag had vertoond en dat zij hem daarom op zijn stoel had gezet, waarna hij begonnen was met het gooien van voorwerpen. Naar haar zeggen had zij die voorwerpen afgeweerd en daarbij mogelijk L in zijn nek verwond.

L bleek een forse verwonding in zijn nek en ook nog één op zijn rug te hebben. Zijn eigen verklaring daarvoor was dat hij iets wilde vragen en dat hij dat door kloppen op de deur wilde aangeven. Toen er op het kloppen niet werd gereageerd, is hij harder gaan kloppen. De leerkracht heeft L vervolgens in zijn nek gepakt, hem op de stoel gezet en hem daarbij verwond.

De verklaring van L voor het ontstaan van de wonden is waarschijnlijker. Het afweren van voorwerpen door mevrouw D kan niet de oorzaak van de wond in de nek van L zijn. L moet gewond zijn geraakt, doordat de leerkracht hem hardhandig op de stoel heeft gezet.

De ouders wilden dit incident aan de orde stellen op school. Aan mevrouw C hebben zij gevraagd op zo kort mogelijke termijn een afspraak voor hen te maken. Daarbij hebben zij aangegeven wie er volgens hen bij dat gesprek zouden moeten zijn, onder wie mevrouw C en de begeleidster verbonden aan Y.

Het gesprek is geagendeerd voor 5 maart 2013. Toen de ouders daar aankwamen, bleken mevrouw C en de begeleidster van Y niet aanwezig te zijn. Desgevraagd gaf de adjunct-directeur, daarvoor de verklaring dat de directie het niet nodig vond dat de beide dames bij het gesprek aanwezig waren. Het optreden van de adjunct-directeur kenmerkte zich bij die gelegenheid door arrogantie.

Dat was voor de ouders de doorslaggevende reden om niet verder te gaan met het gesprek en om L van school te halen. Per 1 augustus 2013 zit L op een school voor SO en VSO.

De grieven die de ouders tegen de school aanvoeren, kunnen als volgt worden benoemd:

- Het veelvuldig vastpakken van L, ondanks het feit dat de ouders aan mevrouw C regelmatig hebben doorgegeven dat hij daar niet tegen kan
- Het optreden van de directie, waaronder dat van de adjunct-directeur op 5 maart 2013.
- Het niet hebben van een plan van aanpak. Dat heeft bij L schade veroorzaakt.
- Het uitlokken van uitdagend gedrag bij L en dat vervolgens agressie noemen.
- Het tekortschieten in het bieden van structuur en regelmaat aan L
- Het weigeren duidelijkheid te bieden over de bestemming van het geld dat de school heeft ontvangen voor de begeleiding van L. De school zelf heeft met dat geld nauwelijks iets gedaan. De begeleiding die L op school kreeg kwam immers van de Y zorginstelling.
- Het liegen tegen de ouders door te zegen dat er iets aan het vastpakken zou worden gedaan..
- Het veelvuldig verwijderen van L uit de klas wegens gedrag waarvan nalatigheid van de school zelf de oorzaak was.

3. Het standpunt van school

De klacht heeft betrekking de hele periode gedurende welke L op school heeft gezeten, namelijk van 17 mei 2011 tot maart 2013. Voor zover de klacht betrekking heeft op gebeurtenissen langer dan een jaar voor de indiening van de hebben plaatsgevonden voor de indiening van het klaagschrift, dient zij niet-ontvankelijk te worden verklaard. Het reglement van de Commissie bepaalt namelijk dat een klacht moet worden ingediend binnen een jaar, gerekend vanaf de dag na die waarop de feiten waarop de klacht betrekking heeft, hebben plaatsgevonden.

Voor het geval de Commissie de klacht toch in haar geheel in behandeling neemt, wordt het volgende ingebracht:

De school is een cluster-4 school, gericht op leerlingen met een complexe gedragsproblematiek, psychiatrische problematiek en/of een verstandelijke beperking. Doel van de school is de ontwikkeling van haar leerlingen zodanig te stimuleren dat zij onderwijs kunnen volgen in het reguliere onderwijs.

In 2011 is een handelingsplan opgesteld dat met klagers is besproken. Het plan is nadien tweemaal geëvalueerd. Die evaluatie is eveneens met klagers besproken. De laatste evaluatie dateert van mei 2012.

L bleek overgevoelig te zijn voor prikkels. Dat leidde soms tot explosief en impulsief gedrag in de richting van andere kinderen. De leerkrachten trachtten dan door praten L rustig te

krijgen. Een louter verbale benadering was niet altijd voldoende om het gedrag van L te corrigeren. Fysiek ingrijpen was dan noodzakelijk. Dat beperkte zich tot het aan de hand of de pols meenemen uit de bedreigende situatie van het desbetreffende moment.

L kreeg extra begeleiding van het bureau Y (1 op1). Deze begeleiding is aangevraagd op voorstel van de school. De school had de ouders duidelijk gemaakt dat haar eigen mogelijkheden niet volledig konden voorzien in wat L aan begeleiding nodig had. De voorziening is bekostigd op basis van de AWBZ. De school heeft die vergoeding niet ontvangen. Die is naar Y gegaan.

Met behulp van Y kon aan L de extra zorg worden geboden, die school, gelet op diens beperkingen, niet kon bieden.

Daarbij heeft de orthopedagoge van de school de ouders geadviseerd nadere onderzoeken te doen verrichten bij L.

In samenhang daarmee is in overleg met de ouders gekozen voor een parttime schoolbezoek voor L. Er is een gedeeltelijke vrijstelling van de Leerplichtwet verkregen.

Op 28 juni 2012 is er een oudergesprek geweest. Daarin is aan de orde geweest hoe voor L in het schooljaar 2012/2013 ingevuld zou worden. Er is toen met de ouders afgesproken dat voorsnog met het bestaande handelingsplan verder zou worden gewerkt.

De school heeft na het gesprek met instemming van de ouders contact opgenomen met de onderwijsconsulent teneinde duidelijk te krijgen wat er nog meer aan hulpmiddelen ingezet kon worden om L fulltime schoolonderwijs te doen volgen. Er zou daartoe een leerbaarheids onderzoek bij L verricht moeten worden.

De ouders bleken het in het intake gesprek voor het onderzoek met de onderwijsconsulent niet eens te worden. Deze heeft toen aangeraden het CCE in te schakelen om een nader onderzoek te doen verrichten bij L.

Er is door het CCE een aantal observaties verricht. De school heeft zich kwetsbaar opgesteld door die observaties toe te staan. De observatieronde is niet voltooid, omdat L door zijn ouders tussentijds ziek was gemeld.

Namens de school wordt bestreden dat uit de observaties van het CCE zou blijken dat L op een onjuiste manier is begeleid.

Namens de school wordt eveneens bestreden dat de directie mevrouw C zou hebben verboden in de klas van L te komen kijken en dat zij niet meer bij gesprekken met de ouders aanwezig mocht zijn. Juist is dat de directie had besloten mevrouw C ook voor andere taken in te zetten, waardoor zij minder tijd kon besteden aan klassenbezoeken.

De communicatie met de ouders had beter gekund. In het contact met de ouders is de nadruk gelegd op wat er fout ging. Er is te weinig aan de orde geweest wat er goed liep.

Het contact tussen de school en de hulpverleners die in de thuissituatie van L werkzaam waren, had intensiever kunnen zijn.

De klacht maakt melding van twee gebeurtenissen in het bijzonder:

- a. Het incident op 20 februari 2013;
- b. Het verloop van het gesprek op school van 5 maart 2013.

Ad a: Het was noodzakelijk dat de leerkracht, L kalmeerde. L was zeer onrustig en hij gooide met schoolspullen.

De leerkracht heeft schoolspullen afgeweerd en de rest van de spullen weggepakt.

Zij heeft, toen L weer was gaan zitten, een kras in zijn nek gezien. Zij ontkent dat de verwonding het gevolg zou zijn van het vastpakken van L door haar.

Na het incident heeft de leerkracht de ouders gebeld om het voorval met hen te bespreken.

Ad b: De ouders hadden aan mevrouw C aangegeven een gesprek te willen op school om het voorval van 20 februari bespreken. De ouders hadden ook aangegeven wie er volgens hen bij het gesprek moesten zijn.

Mevrouw C heeft dit verzoek doorgegeven aan de adjunct-directeur.

Daarna heeft zij de ouders gebeld met de mededeling dat het gesprek op 5 maart zou zijn.

In het gesprek heeft de adjunct-directeur allereerst de veelvuldige afwezigheid van L aan de orde willen stellen. Hij had dat tevoren niet aan de ouders laten melden, waardoor zij zich tijdens het bewuste gesprek overvallen hebben kunnen voelen.

Op de vraag die de ouders stelden waarom mevrouw C niet bij het gesprek was, antwoordde de adjunct-directeur, dat zij niet aanwezig behoeft te zijn bij het bespreken van het verzuim van L.

De ouders hebben toen het gesprek afgebroken. Van het bespreken van het voorval van 20 februari is het toen niet meer gekomen.

4. De beoordeling door de Commissie

4.1 De ontvankelijkheid van de ouders

De Commissie acht zich bevoegd om de klacht te behandelen nu de Stichting X is aangesloten bij de Commissie. De ouders kunnen worden aangemerkt als klager in de zin van de klachtenregeling die voor de school geldt en kunnen derhalve in hun klacht worden ontvangen.

De Commissie volgt de school niet in het verweer dat de ouders deels niet ontvankelijk zouden zijn in hun klacht. Wat de ouders aan grieven aanvoeren, vertoont een zodanige onderlinge samenhang dat geen onderscheid gemaakt kan worden naar wat langer dan een jaar voor de indiening van de klacht heeft plaatsgevonden en wat korter voordien is geschied.

4.2 De gegrondheid van de klacht

De Commissie beoordeelt de klacht aan de hand van de volgende indeling:

- a. De begeleiding van L,

- b. De communicatie van school met de ouders,
- c. Het incident van 20 februari 2013,
- d. Het beperken van mevrouw C in haar contact met L en de ouders.

Ad a: Er is gewerkt aan de hand van een handelingsplan, dat tweemaal is geëvalueerd. Een en ander is met de ouders besproken.

De school heeft de middelen aangewend die haar ten dienste stonden. De school heeft de ouders aangegeven waar de mogelijkheden van school ophielden en waar een beroep moest worden gedaan op extra ondersteuning. Daarbij is ook duidelijk gemaakt dat L niet de hele dag in het klaslokaal gehandhaafd kon worden.

De 1 op 1 begeleiding die L op school kreeg, is tot stand gekomen op initiatief van de school. De ouders is gewezen op het belang van externe onderzoeken.

Het is naar het oordeel van de Commissie in onvoldoende mate aannemelijk geworden dat de school L zou hebben aangezet tot gedrag dat als agressief bestempeld kon worden.

Evenmin is aannemelijk geworden dat de school zich geld zou hebben toegeëigend dat voor de begeleiding van L bestemd was.

Ook is niet gebleken dat L onvoldoende steun en regelmaat is geboden.

De Commissie komt tot de slotsom dat de school in de zorg voor L datgene heeft gedaan wat van een school in vergelijkbare omstandigheden verwacht mocht worden.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Ad b: Namens de school is toegegeven dat het contact met de ouders evenwichtiger had kunnen zijn in die zin dat meer aandacht had kunnen worden besteed aan wat er goed ging. Verder is toegegeven dat er betere afstemming plaats had kunnen vinden met de hulpverlening in de thuissituatie van L.

Voorts is erkend dat het zonder aankondiging vooraf door de adjunct-directeur als eerste aan de orde stellen van het schoolverzuim van L in het gesprek dat met de ouders op hun initiatief gevoerd zou worden, een blijk was van onhandig optreden.

De Commissie acht dit onderdeel van de klacht gegrond, voor zover het inhoudt dat de communicatie van de school niet optimaal is geweest.

Ad c: De weergave van de ouders van het incident van 20 februari 2013 wijkt op een wezenlijk punt af van wat namens de school naar voren is gebracht.

Het is daarom voor de Commissie niet mogelijk vast te stellen dat de verwonding die L bleek te hebben, veroorzaakt is door handelingen van de leerkracht, die niet geoorloofd waren.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Ad d: Volgens de school was er geen sprake van een contactverbod tussen mevrouw C enerzijds en L en zijn ouders anderzijds. Er was sprake van een wijziging in haar taakstelling, waardoor zij minder aandacht aan L kon besteden dan voordien.

De Commissie is van oordeel dat besluiten tot een taakwijziging van een werknemer tot de formele bevoegdheid van de werkgever behoort. Het is de Commissie niet gebleken dat bij de wijziging van de taken van mevrouw C van die formele bevoegdheid misbruik is gemaakt.

De Commissie verklaart dit onderdeel van de klacht ongegrond.

5. Aanbevelingen

De Commissie beveelt de Stichting X aan dat zij bewerkstelligt, dat de bij haar aangesloten scholen bij het begeleiden van zorgleerlingen hun taak zoveel mogelijk verrichten in afstemming met eventuele hulpverleners die in de thuissituatie de desbetreffende leerlingen ondersteunen.

Aldus uitgebracht op 18 september 2013 door mevrouw mr. M. W. van der Veen, voorzitter, mevrouw drs. W. Lippits-Wacht en mevrouw drs. V.M.L. Gommers- Weijnen, leden, bijgestaan door de heer mr. H. Nentjes, adjunct- secretaris.